

**ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ ЗАСАД І ОСОБИСТОСТІ
СТУДЕНТА В РОЗРІЗІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ
ТА МАТЕМАТИЧНОЇ ЕКОНОМІКИ**

1. Людина духовна, особистість, громадянин, патріот — ось основні пріоритетні параметри, за якими має вимірюватись якість навчання, освіта взагалі й економічна зокрема.

Економіст — це фах чи покликання? Для духовної особистості — це й те, і інше; ортогональне поєднання продукує творчість в дослідницьких баченнях і рутинній роботі. Формування особистості, душевної людяності і духовне наповнення неможливо без джерел, першоджерел духовності нашого народу, які замулені й засмічені тоталітарним минулим і духовною розпустою тепер. Студент як особистість апіорі має бачити і вміти бачити, як розчищаються ці джерела, як вимивається мулина, що є людина, щоб спізнати радості й насолоди свіжого подиху привідкритого джерела, пізнання — єдиності духу й інтелекту.

Особливо це стосується економічних джерел, точніше, економіко-математичних, що енергетично пульсують у ноосфері української землі, в духовно історичній сфері нашого народу. Чому економіко-математичних? Тому що «будь-яка наука досягає своєї довершеності лише тоді, коли їй вдається користуватися математичним аналізом» (К. Маркс. Математичні зошити) і тому, що «математика — це більше ніж наука, це мова науки, це мова природи, якою розмовляє з нею Бог» (П. Дірак).

Економіка як наука не може бути винятком з універсалізму цих тверджень, тим паче, що українська економіко-математична наука має історично незгасимі джерела. Це всесвітньо відомі світочі І. В. Вернадський, М. І. Туган-Барановський, Є. Є. Слуцький. До речі, останній був викладачем нашого університету в 1913—1926 рр. (котрий тоді називався Київський комерційний інститут), і лише комуністично-більшовицьке полювання на «націоналістичних відьом» змусило його переїхати до Москви, залишити дослідження з матекономіки і зайнятись абстрактно-математичними структурами. Але його праці, як і праці його попередника М. І. Туган-Барановського, маючи глибокі елементи свідоглядних засад, випередили своє буття, відомі й використані в усьому світі, не втратили актуальності й проблемності до цього часу.

2. Простір, час, рух та інформація, їх взаємопроникнення і поєднання — органічно пов'язані форми буття світу. Економічний процес — одна з часткових форм руху. Математичний аналіз — це поєднання і розрив цих діалектичних єдностей, що виражено замкненою множиною несуперечних постулатів, понять (категорій), тверджень (теорем) та наслідків з них.

«Краса врятує світ», — твердили древні й мали рацію в межах обмеженості володіння інформаційного буття. Але сьогодні чи красива смерть гладіатора, з яким би мистецтвом вона не творилась? Або ближче: чи красиве тіло жінки, яке ми бачимо на геніальних картинах живопису епохи Відродження? Отож бо, все, що пов'язане з тілесною й душевною іпостасю людини є відносним. Наступна, третя, найвища іпостась людини — духовна. В ній людина є безсмертною. Є час її народження, не точковий, а інтервальний, і нема (і не може бути), не існує часу її смерті. Тому безсмертні духовні творіння наших предків Оріїв, Давньої Греції, Китаю, інших народів, які інформаційно нам стали доступними.

Духовні творіння можуть зберегти духовні похідні, надовго їх обезсмертити. Тому так зрозумілі нам і хвилюють досі пристрасті героїв Арістофана, Еврипіда, поетів Давнього Сходу. Ці почуття і пристрасті нас тривожать, нас хвилюють, вони нами володіють, повністю сучасні, хоч описані були тисячі років тому. А розкрита і досліджена Могила, що біля Мелітополя, містить записи, зроблені одинадцять тисяч років тому. Те, що вдалося розшифрувати з написів, хвилює й тепер. Подумати тільки, 11 тисяч років наші предки мали цивілізацію, що випереджала цивілізацію Давньої Греції, Єгипту, Сходу і Заходу.

Тезу «краса врятує світ» тепер повторюють лише схоласти або інформаційні невігласи від науки. Виходячи зі світобудови буття, подібна теза повинна мати таке інформаційне наповнення: світ врятує економіко-екологічна доцільність, формалізована як базовий критерій усіх діянь.

В. В. ЛАВРЕНЕНКО, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств КНЕУ

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Перехід в отриманні освіти від школи вислуховування до школи розвитку означає використання адекватних методів організації та контролю самостійної роботи студентів. Мета самостійного навчання полягає в тому, щоб закласти базу для роздумів, засвоїти сукупність аналітичних методів, що відкривають шляхи до практичного застосування набутих теоретичних знань. З урахуванням цього організація самостійної роботи студентів є одним з показників якості навчального процесу.

Аналіз досвіду організації та забезпечення самостійної роботи в університеті дозволив виявити такі основні проблеми та їх основні наслідки.